

कृति आराखडा अंतर्गत २००६-२००७ मध्ये
"मृदसर्वेक्षण, मृद चाचणी प्रयोगशाळा तसेच
एकात्मिक कीड व्यवस्थापन प्रयोगशाळांचे
बळकटीकरण " केंद्र पुरस्कृत योजना

राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग ,
शासन निर्णय. क्रमांक मृदस २६०६/प्र.क्र. २७८ /१अ
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक :-२९ जुलै, २००६

वाचा

- १)शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्रमांक मृदस २६०५/सीआर २३६/१अ,
दिनांक २४ ऑगस्ट, २००५
- २) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. खर्चनि १००६/प्र.क्र.१/अर्थोपाय
दिनांक २०.४.२००६
- ३) केंद्रिय कृषि मंत्रालयाचे पत्र क्रमांक ६-६/२००६, एमएम-१ दिनांक ५ जून, २००६
- ४) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्रमांक उसमृदमृचा/विप्र-१३/कृति आ प्र/३७९/०६
दिनांक २८ जून, २००६

प्रस्तावना-

राज्यात जिल्हा स्तरावर एकुण २९ मृद चाचणी प्रयोगशाळा कार्यान्वित असून प्रत्येक प्रयोगशाळेत प्रमुख अन्नद्रव्ये, पाणी नमुने, व विशेष माती नमुने तपासणीच्या सुविधा आहेत. त्यापैकी २६ प्रयोगशाळांमध्ये सुक्ष्म मुलद्रव्ये तपासणीच्या सुविधा आहेत. प्रयोगशाळेत वरील घटकांची तपासणी करून तपासणी अहवालानुसार खताचा वापर करण्यासंबंधी शेतक-यांना शिफारशी केल्या जातात. या प्रयोगशाळेत शुल्क आकारणी करून नमुन्यांची तपासणी करण्यात येते. तसेच शेतक-यांच्या शेतातील मातीचे नियमितपणे परिक्षण करून त्याची नोंद गरजेनुसार ठेवली गेल्यास तसेच माती तपासणी मध्ये आढळलेल्या कमतरता आणि अन्य अडचणी विचारात घेवून मातीचा पोत सुधारण्यासाठी योग्य वेळी उपाय योजना केल्यास उत्पादनात व उत्पादकतेत वाढ होण्यास निश्चित मदत होते.

वर्कप्लॅन अंतर्गत "मृद सर्वेक्षण, मृद चाचणी प्रयोगशाळांचे तसेच एकात्मिक कीड व्यवस्थापन प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण " या १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजनेस केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ५ जून, २००६ अन्वये च्या पत्रान्वये मान्यता दिली आहे.

शासन निर्णय-

वर्कप्लॅन अंतर्गत २००६-२००७ मध्ये १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत "मृद सर्वेक्षण,मृद चाचणी प्रयोगशाळा आणि एकात्मिक कीड व्यवस्थापन प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण" या योजनेस केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेनुसार रु.११९.५० लाख इतक्या खर्चासह राज्यात राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेचे आर्थिक व भौतिक लक्ष्य खालीलप्रमाणे आहे:-

(रु. लाखात)

अ.क्र	बाब	सन २००६ -०७ चे लक्ष्य	
अ	प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण	भौतिक	आर्थिक
१	अदययावत उपकरणे खरेदी करणे नायट्रोजन डिस्टिलेशन युनिट, डबल डिस्टिलेशन युनिट, स्पेक्ट्रोफोटोमीटर ,कंडक्टिव्हिटी मीटर, फ्लेम फोटो मीटर ,पी.एच. मीटर, हॉट एअर ओव्हन, इलेक्ट्रॉनिक डिजिटल बॅलन्स इत्यादी)	२९ प्रयोगशाळा	३९.९२ लाख
२	मृद नकाशाचे डिजिटायझेशन करणे	१२ जिल्हे	२५.०० लाख
३	काच सामान, रसायने, किरकोळ उपकरणे खरेदी करणे	२९ प्रयोगशाळा	१०.०० लाख
४	कर्मचा-यांसाठी तांत्रिक प्रशिक्षण देणे मृद सर्वेक्षण मृद चाचणी प्रयोगशाळा	१५० प्रशिक्षणार्थी	३.०० लाख
५	माहिती शिक्षण संदेश		५.५८ लाख
		एकुण	८३.५०
ब	जैविक किड नियंत्रण प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण	९ प्रयोगशाळा	३६.००लाख
		एकुण	३६.०० लाख
		एकुण	११९.५०

३. सध्या कार्यान्वीत असलेल्या २९ मृद चाचणी प्रयोगशाळांचे आधुनिकीकरण कामात आवश्यक गौण बांधकामे , विस्तारीकरण , विद्युतीकरण , अदययावत उपकरणे / यंत्र सामुग्री , काच सामान, रसायने खरेदी,साधन सामुग्री व प्रकाशने ,देखभाल व दुरुस्ती इत्यादी बाबीसाठी मंजूर अनुदान खर्च करण्यास तसेच प्रयोगशाळेतील तांत्रिक कर्मचा-यांना कृषि विद्यापीठाकडून प्रशिक्षण देणे व शेतक-यांच्या शेतावर त्वरीत मातीचे परिक्षण करण्यासाठी सॉईल किट खरेदी करणे हा खर्च शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दतीने प्रचलीत नियम व अटी इत्यादीचे पालन करून करण्यात यावा.

४ . कृषि विभागाकडील मृद नकाशे हे अत्यंत महत्वाचे असे अभिलेख आहेत. हे मृद नकाशे अत्यंत जुने व जीर्ण झाल्याने असे सर्व नकाशे स्कॅनिंग व डिजिटायझेशन अशा आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे कायम स्वरुपी जतन करून ठेवण्यासाठी महाराष्ट्र रिमोट सेन्सिंग अपलीकेशन सेंटर नागपूर या संस्थे मार्फत विहित पध्दतीचा अवलंब करून मृद नकाशाचे स्कॅनिंग अथवा डिजिटायझेशन करून घेणे. तसेच सदर पध्दतीने डीजीटाईज् केलेल्या नकाशांचा कृषि विभागाच्या नियोजनात जास्तीत जास्त वापर करून घेणेच्या दृष्टीने सदरस्थितात राज्यस्तरावर किमान एक जी.आय.एस. सेल उभारणे व संगणक तत्सम हार्डवेअर साहित्य खरेदी करणे याचा समावेश आहे.

५. राज्यात जैविक कीड नाशकांचे उत्पादन करण्याकरीता औरंगाबाद, वर्धा, परभणी, अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, जळगाव, धुळे, नांदेड या नऊ ठिकाणी एकात्मिक कीड व्यवस्थापन प्रयोगशाळा स्थापित करण्यात आल्या आहेत. या प्रयोगशाळांच्या दैनंदिन खर्चासाठी खेळते भांडवल म्हणुन प्रति प्रयोगशाळा रु.४.०० लाख याप्रमाणे रु. ३६.०० लाख इतकी रक्कम संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे स्तरावर उपलब्ध करुन देणेचा समावेश आहे.

६. सन २००६-२००७ मध्ये या योजनेकरीता रुपये ११९.५० लाख इतकी रक्कम वितरित करण्यासही मान्यता देण्यात येत आहे.

७. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर असलेल्या अनुदानातून भागविण्यांत येऊन तो खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यांत यावा.

लेखाशिर्ष

मागणी क्र.डी.- २

२४०२ - मृद व जलसंधारण, १०१ , मृद सर्वेक्षण व चाचणी

१०१, (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना

(००)(१०) मृदसर्वेक्षण व चाचणी प्रयोगशाळा

केंद्र पुरस्कृत योजना (२४०२०७४७)

८ वरील निधी खर्च करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यांत येत आहे. तसेच मंजूर निधीचे संबंधित अधिका-यांना वितरण करण्यास त्यांना प्राधिकृत करण्यांत येत आहे.

९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्रमांक- खर्चनि १००६/प्र.क्र.१/अर्थोपाय दिनांक २०.४.२००६ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार व सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(र.ब पुरोहित)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग.

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ जादा प्रतीसह)

महालेखापाल १/२ (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे

सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक

सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.

सर्व अध्यक्ष, जिल्हा परिषद.

वित्त विभाग

कार्यासन२-अ, कृषि व पदुम विभाग मंत्रालय मुंबई

निवड नस्ती